

Ekonomik Politika Reformları 2011: Büyümeye Geçiş

Türkçe Özet

- Büyük Buhran'dan bu yana yaşanan en derin durgunluktan küresel çıkış süreci devam ediyor; ama bu süreç makroekonomik düzeydeki politik desteklere aşırı derecede bağımlı olup, henüz birçok ülkedeki yüksek oranlarda ve süregelen işsizlikte önemli bir azalma sağlayabilmiş değil. Büyümeye Geçiş 2011 raporu, kriz sonrasında yeniden uzun vadeli büyümeye geçiş için gereken yapısal reformları vurguluyor. Her bir OECD ülkesi ve de ilk kez yükselen ekonomilerden öngelen altısı (Brezilya, Çin, Endonezya, Güney Afrika, Hindistan ve Rusya) için önümüzdeki on yıl içinde sürekli büyüme sağlanmasında en etkili olabilecek beş reform önceliği belirleniyor. Buradaki analiz, bu reformların aynı zamanda çok ihtiyaç duyulan mali konsolidasyona yardımcı olup, küresel cari dengesizliklerin azaltılmasına katkıda bulunabileceğini de gösteriyor.
- Burada yer alan uluslararası karşılaştırılabilir göstergeler, ülkelerin çeşitli alanlarda ekonomik performanslarını ve yapısal politikalarını değerlendirmelerine olanak sağlıyor.
- Ayrıca, bu raporda yer alan üç analitik bölümde konut politikaları, sağlık hizmetleri sistemlerinin etkinliği ve yapısal politikalar ile cari dengesizlikler arasındaki bağlantılar ele alınıyor.

Büyük Buhran'dan bu yana yaşanan en derin durgunluktan küresel çıkış süreci bir süredir devam ediyor; ama bu süreç makroekonomik düzeydeki politik desteklere aşırı derecede bağımlı olup, bugüne kadar birçok ülkedeki yüksek oranlarda ve süregelen işsizliğe çözüm bulunmasında yetersiz kaldı. Sürdürülemez durumdaki kamu borçları dinamiklerine çözüm bulmak için mali destek giderek çekileceği ve para politikasından hiç ya da çok az destek beklenebileceği için, bugün OECD hükümetlerinin önündeki başlıca sorun, politik desteklerle yürütülen krizden çıkış sürecinin kendi kendine sürdürülebilir bir büyümeye dönüşmesini sağlamaktır. Küresel durgunluk döneminde finansal düzenleme alanı dışında yavaşlayan yapısal reform sürecini hızlandırmak, bu konuda belirleyici bir katkıda bulunabilir. Krizden çıkış koşullarında kısa vadeli büyüme için en uygun olan ve işsizler ile işgücü dışında bulunanların işgücü piyasasıyla temaslarının korunmasına yardımcı olan reformlara öncelik verilebilir.

Bu yeni Büyümeye Geçiş raporunda, her bir OECD ülkesi ve de ilk kez öndegelen yükselen ekonomiler (Brezilya, Çin, Endonezya, Güney Afrika, Hindistan ve Rusya) için önümüzdeki on yıl içinde sürekli büyüme sağlanmasında etkili olabilecek beş reform önceliği belirleniyor. Bu tavsiyeler tek tek her bir ülkenin - emek verimliliği ve işgücü kullanımı açıklarının en iyi performans göstergeleriyle karşılaştırılması sonucu ölçülen - performans eksiklikleri ile politik zayıflıklarının eşleştirilmesine dayalı olarak belirleniyor. Bu öncelik belirleme çalışmasının genel bakış bölümünde (Bölüm 1) özetlenen ve tek tek ülke notlarında (Bölüm 2) daha ayrıntılı olarak açıklanan başlıca sonuçları şunlardır:

- Yüksek gelir seviyelerine sahip OECD ülkeleri çeşitli politik sorunlarla karşı karşıya olup, bunlar kabaca iki gruba ayrılabilir. Birinci grup, ağırlıklı Avrupa anakara ülkelerinden oluşmakta olup, bu ülkelerin işgücü kullanımını arttırmaları gerekiyor. Sonuç olarak, sosyal yardım sistemlerinin tasarımının geliştirilmesi, işgücü üzerindeki vergi yükünün hafifletilmesi ve iş güvencesi reformu aracılığıyla işgücü piyasasındaki dualizme çözüm bulunması, ortak tavsiyeleri oluşturuyor; ancak, ürün piyasası reformları da önemli bir yer tutuyor. Diğer görece zengin OECD ülkeleri daha dengeli bir dağılıma sahip sorunlarla karşı karşıya olup, bunlar arasında - özellikle OECD üyesi Asya ülkeleri için - emek verimliliği daha öne çıkmakta, çoğunda iletişim ağları sektöründeki düzenlemeler, Doğrudan Yabancı Yatırımlar üzerindeki kısıtlamalar, vergi yapısı ve kamu sektörleri ile ilgili reformlar tavsiye edilmektedir.
- Düşük gelir seviyelerine sahip ülkeler - OECD'ye 2010 yılında katılan Estonya, İsrail, Slovenya ve Şili dahil olmak üzere - ve BRIICS ülkeleri, eğitim sistemleri ve ürün piyasası düzenlemeleri ile ilgili çok daha fazla sorunlarla yüz yüze bulunuyor. Bu alanlardaki reformlar, verimliliğin arttırılmasını hedefliyor. Kayıt dışı işgücü de bu ülkelerde özel bazı politik sorunlara yol açıyor. Birçok durumda, BRIICS ülkelerinin politik öncelikleri, esas itibarıyla, gelir seviyesi düşük olan OECD ülkelerine benziyor; ancak, genellikle BRIICS ülkelerinde daha fazla miktarda reforma ihtiyaç var. BRIICS ülkeleri ve bazı düşük gelirli OECD ülkeleri için tavsiyeler arasında bazı durumlarda yönetim sistemlerinin yolsuzluklarla mücadele doğrultusunda geliştirilmesinin yanı sıra, hukuk sistemleri ve sözleşmelerin uygulanması ile ilgili reformlar da yer alıyor.
- Kriz sonrası koşullarda çabuk gelir ve iş olanakları yaratabilecek reformlar öncelik kazanıyor. Belirlenen politika öncelikleri arasında, bu tür reformlar, rekabet önündeki engellerin azaltılması (ör. perakende ticaret ve serbest mesleklerde), iş dünyası üzerindeki idari yüklerin azaltılması ve doğrudan yabancı yatırımların önündeki engellerin kaldırılmasını içeriyor. Belirlenen önceliklerden bazıları aynı zamanda mevcut koşullarda bir başka önemli sorun olan yüksek işsizlik oranlarının kalıcı hale gelmesinin önlenmesi doğrultusunda bir hayli yol alınmasını sağlayabilir. Kriz karşısında uygulamaya konan işgücü piyasası politikalarının çoğu - kısa süreli çalışma programlarının arttırılması ya da işsizlik yardımlarının kapsamının genişletilip süresinin uzatılması gibi - durgunluğun işsizliğe yol açan etkilerinin azaltılmasına yardımcı oldu ve işçilerin sıkıntılarını hafifletti. Ekonomik koşullar geliştikçe, yeni politika girişimleri krizden çıkış sürecinin istihdam yönünün güçlendirilmesine yardımcı olabilir. Bu tür reformlar arasında aktif işgücü piyasası politikalarında reform ve bu harcamaların arttırılması, sosyal transfer programlarının tasarımının geliştirilmesi ve iş güvencesi reformu aracılığıyla işgücü piyasasındaki çelişkili ikilemin azaltılması yer alıyor.
- Hükümetlerin reform yapabilmeleri üzerinde mevcut ekonomik durumun karmaşık etkileri söz konusu; çünkü kriz sonrası koşullarında bu ihtiyaç daha belirgin bir hal alıyor, ama birçok ülkenin mali pozisyonunun zayıf olması muhtemelen buna engel oluşturuyor. Bu durumda reformların mali konsolidasyona duyulan ivedi gereksinim ile uyumlu olmasını sağlamak gerekiyor.
- Yapısal reformlar ağırlıklı olarak uzun vadeli gelir düzeylerinin arttırılmasını hedeflemekle birlikte, aynı zamanda mali dengeler için önemli ortak faydalar da sağlayabilir. Örneğin, istihdam düzeylerini arttıran reformlar, muhtemelen mali konsolidasyon için de yararlı olur. Kamu maliyesinin sürdürülemez olması nedeniyle başka birçok yapısal reform da daha ivedi hale geldi. Özellikle, vergi sistemlerinin geliştirilmesi ya da eğitim ve sağlık hizmetlerinde verimliliğin arttırılması, mali açıkları azaltabilir.

Büyümeyi arttırıcı yapısal reformların 5. Bölümde ayrıntılı olarak incelenen cari dengesizlikler üzerinde yararlı bazı dolaylı etkileri de olabilir. Kriz sırasında biraz daralma olmasına rağmen, küresel dengesizlikler gerek OECD üyesi olan gerekse OECD üyesi olmayan ülkelerde hâlâ çok geniş olup, siyasi önlem alınmadıkça böyle devam etmesi

muhtemel. Yapısal reformlar genellikle küresel dengesizliklere çözüm bulunması amacıyla yönelik olarak tasarlanmamış olsa da, kamudaki tasarruf ve yatırımlarda değişikliklere yol açmanın yanı sıra, hane ve firmaların tasarruf ve yatırım kararlarını da etkileyerek cari işlemler üzerinde etkili olabilir. Bu bölümde sunulan yeni bir ampirik analiz, kendi başına arzu edilir olan bazı yapısal reformların aynı zamanda birkaç başlıca ekonomik alanda yurtdışı tasarruf ve yatırım arasındaki açığı daraltıp küresel dengesizlikleri de azaltabileceğini gösteriyor:

- Çin ve diğer Asya ekonomilerinde sosyal refah sistemlerinin geliştirilmesi, önemli bir sosyal amacı gerçekleştirecek ve bir yan etki olarak da ihtiyat amaçlı tasarrufları azaltıp, böylece bu ülkelerin bazılarındaki büyük cari fazlaları azaltacaktır.
- Emekliye ayrılma yaşını yükselten emeklilik reformları, gelir düzeylerini arttırmanın yanı sıra, tasarruf ve cari fazlaların azalmasına (ama dış açık veren ülkelerin açıklarının artmasına) yol açacaktır.
- İletişim ağları sektörü, perakende ticaret ve serbest meslek alanlarında ürün piyasası reformları yapılması, sermaye harcamalarını teşvik edip, böylece Japonya ve Almanya gibi ülkelerde cari fazlaların azalmasını sağlayabilir.
- Farazi kira vergilendirilmesi olmadığında ipotekli konut kredilerinin faiz ödemelerinin vergiden düşülebilmesi gibi tüketimi teşvik eden politik çarpıklıkların kaldırılması, ABD'nin de içinde bulunduğu birçok ülkede hane tasarruflarının artmasına ve dış açıkların azaltılmasına yardımcı olabilir; ancak bunun uygulamaya konması için ekonominin daha fazla istikrara kavuşmasını beklemek gerekecek.
- Mali piyasaların gelişme düzeyi ve derinliğini arttıran mali piyasa reformları, yükselen ekonomilerin borçlanma sıkıntılarını hafifletip, böylece tüketim ve yatırımlarda artış sağlayarak, bunların bazılarında gözlenen cari fazlaların azaltılmasına yardımcı olabilir. Bu reformların gereken basiretli kontroller ile birlikte yürütülmesi gerekir.
- Genel olarak, OECD ülkelerinde mali disiplin, Almanya ve Japonya'da ürün piyasası reformları ve Çin'de kamu sağlık harcamalarının (GSYİH içindeki oranında yüzde 2 puan) arttırılması ve mali piyasanın serbestleştirilmesi, küresel dengesizliklerin boyutunda yaklaşık üçte bir oranında azalma sağlayabilir.

Bu Büyüme Geçiş raporunda yanlış politikaların son krizin tetiklenmesine katkıda bulunduğu ve şimdi de işgücünün hareketliliğini ve yeniden iş olanakları sağlanmasını yavaşlatabileceği bir alan olan konut sektörü ile ilgili özel bir bölüm yer alıyor (Bölüm 4). Bu bölüm, konut piyasası politikalarında yeni göstergeler ve ampirik OECD analizleri aşağıdaki belli başlı bulgularla sunuluyor:

- İpotekli konut kredisi piyasalarında yenilikler, gereken düzenleyici gözetim ve ihtiyatlı bankacılık düzenlemeleri eşliğinde yürürlüğe konmalıdır. Mali serbestleşme ve ipotekli konut kredisi alanındaki yenilikler, daha önce kredi sıkıntısı çeken hanelerin konut edinmelerini arttırdı, fakat ipotekli konut kredisi piyasalarındaki düzenleme reformları da konut fiyatlarının belirgin şekilde - 1980'lerin başları ile 2000'lerin ortaları arasında OECD ülkelerinde ortalama %30 oranında - artmasının ve konut fiyatlarındaki dalgalanmaların ardında yatan bir neden olabilir.
- Birçok OECD ülkesinde, örneğin ağır işleyen inşaat ruhsat işlemlerine çeki düzen verilerek, konut arzının talebe daha duyarlı olması sağlanabilir. Böyle bir uygulama konut fiyatlarında aşırı dalgalanmaların önlenmesine yardımcı olacaktır. Duyarlılığın artması, talepteki dalgalanmalar sınırlandırılmadığı takdirde, aynı zamanda konut yatırımlarındaki dalgalanmaların artmasına da dönüşebilir.
- Konut politikaları, konut alanında hareketliliği kolaylaştırıp, işçiler ile iş olanaklarının daha iyi eşleşmesine olanak sağlayarak, işgücü piyasasının son krizden çıkmasına yardımcı olabilir. Konut satın alımındaki yüksek maliyetlerin azaltılması kredi kullanımının ve konut arzında duyarlılığın artmasını sağlar. Ayrıca, oldukça katı olan kira kontrollerinin ve kiracı-ev sahibi düzenlemelerinin bir miktar hafifletilmesi ile birlikte, konut alanında hareketliliği de arttırabilir.
- Konut politikalarının verimli ve adil olacak şekilde tasarlanması gerekir. Konut ve alternatif yatırımlar aynı şekilde vergilendirilerek, vergilendirmedeki çarpıklıklar ortadan kaldırılmalıdır. Dikkatle tasarlandıkları takdirde, belirli hedeflere yönelik sosyal konut sistemleri en az maliyetle amaçlarına ulaşabilir ve konut alanında hareketlilik için doğrudan engel oluşturmadığı görülen taşınabilir konut ödenekleri, doğrudan sosyal konut sağlanmasına tercih edilebilir.

Bu yılın Büyüme Geçiş raporunda son olarak ise, diğerlerinden daha az önemli olmayan, bireylerin refahında belirleyici bir faktör ve uzun vadeli ekonomik büyümede önemli bir itici güç oluşturan sağlık hizmetleri ile ilgili bir bölüm (Bölüm 6) yer alıyor. OECD tarafından sağlık politikaları ve sağlık sisteminin verimliliği konusunda ülkeler arasında karşılaştırmalı olarak derlenen yeni veriler, araştırma kapsamındaki tüm ülkelerde kamu sağlık harcamalarının verimliliğini daha arttırmanın mümkün olduğunu gösteriyor:

- Sağlık harcamalarını sabit tutarak, bütün ülkeler en iyi performans gösterenlerle aynı seviyede etkin olmayı sağlayabilirlerse, OECD genelinde doğum anındaki tahmini insan ömrü ortalama olarak iki yıldan fazla uzatılabilir.
- Ülkelerin üçte birinden fazlasında sağlık harcamalarını sabit tutarak verimliliğin artırılması, ortalama insan ömrünün 2017 yılına kadar olan on yıl içerisinde en az bundan önceki on yıllarda olduğu kadar artırılmasını sağlayabilir.
- Alternatif olarak, sağlık sistemlerinin verimliliğinin artırılması, OECD ülkelerinin kamu harcamalarında ortalama olarak GSYİH'nın %2'sine yaklaşan büyük tasarruflar elde edilmesine yol açabilir.
- Uygun maliyetli bir sağlık hizmeti sağlanmasında sistematik olarak daha iyi performans gösteren tek tip bir sağlık sistemi yoktur. Dolayısıyla, önemli olan ne tür bir sistem olduğundan çok, onun nasıl yönetildiğidir. Politika yapıcılar, farklı sağlık sistemlerinden en iyi uygulamaları alıp, bunları kendi koşullarına uyarlayarak, politikaların tutarlı olmasını sağlamayı amaçlamalıdır. Bununla birlikte, uluslararası karşılaştırmalar, sağlık hizmetlerinin yönetiminde rol oynayan kuruluşların eşgüdümünün geliştirilmesinden kontrollerin güçlendirilmesine, cepten ödemelerin artırılmasından kalite ve fiyat bilgilerinin artırılmasına, hizmet sağlayıcı ödeme sistemlerinde reformdan hastane işgücü ve donanımı ile ilgili düzenlemelerin ayarlanmasına, verimlilik artışı sağlayabilecek çeşitli potansiyel kaynakların önemine ışık tutmaktadır.

© OECD

Bu özet metin, resmi bir OECD çevirisi değildir.

Bu özet metin, OECD telif hakkı ve yayının aslının ismi belirtilmek koşuluyla çoğaltılabilir.

Değişik dillerdeki özet metinler, aslı İngilizce ve Fransızca dillerinde yayınlanan OECD yayınlarının kısaltılmış çevirileridir.

Bu yayınlar OECD İnternet Kitabevi'nden ücretsiz olarak temin edilebilir www.oecd.org/bookshop

Daha fazla bilgi için, OECD Halkla İlişkiler ve İletişim Müdürlüğü, Haklar ve Çeviri Birimi'ne başvurunuz.
rights@oecd.org Faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, Fransa

İnternet web sitemiz: www.oecd.org/rights/

